

DEZVOLTAREA CONCEPTULUI *INVESTIȚIILE ÎNTREPRINDERILOR*

Angela ȘESTACOVSCAIA

Catedra Finanțe și Bănci

The evolution of investment as an important economic category is discussed in this article. The different definitions of investment exist in a lot of sources of special literature. Some authors consider that investment is the placement of capital in some production only. Others defined the investment as a investment of money only, through investment are known in the material form too. The third group of scientists considers investment as input of capital for a long time, but in practice of enterprises often it is necessary to input financial resources in some means that will be used in the short time – such as raw materials, semi-finished products, combustible, seeds and others. Later some authors have generalized different views on the conception of investment and proposed one overcomes shortcomings. In their opinion the investments may be characterized as a capital in different forms, placed in different projects that has goal to receive income profit and others utile effects. Moreover the micro – and macroeconomic approach is known in the treatment of investments. Also the investments are defined in economic account and financial sense. The author of this article has examined a lot of investment conceptions and has proposed the own idea. The author characterized investment in the enterprises as capital input in different forms to increase the efficiency of production and to receive some other noneconomic results.

Problema dezvoltării economiei naționale și reducerea sărăciei este strâns legată cu alocarea eficientă și majorarea capitalului. Cele din urmă înseamnă investire. Economia de piață oferă mai multe posibilități de investire. Întreprinderile ce funcționează într-o economie de piață mereu fac investiții. Categoria economică „investiție” este pe larg discutată în literatura economică. Multiplele tratări ale acestei categorii sunt condiționate de evoluția gândirii economice, de specificul diferitelor etape istorice. Termenul „investiție” provine de la cuvântul latin „invest” ce înseamnă a alocă, a depune, a plasa. În teoria economică contemporană există diverse definiții privind categoria investițiilor, ceea ce mărturisește despre importanța extremă a investițiilor și atenția acordată acestora în cercetările economice. Totodată, la momentul actual încă nu există o abordare unitară a acestei categorii.

Studierea numeroaselor lucrări economice ne-a permis să efectuăm o sistematizare a tratărilor ce vizează categoria de investiții, identificând caracteristica generală. O mare parte de autori privesc investițiile ca alocare de capital pentru dezvoltarea producției, astfel limitându-se la investiții pentru consum.

Tabelul 1

Definirea categoriei investițiilor ca alocare de capital în sfera de producție

Autori, sursa	Definiții
Y.M. Keynes [1]	Investiții înseamnă creșterea curentă a valorii capitalului în urma activității de producție (economice) , într-o anumită perioadă.
A.Dolan [2]	Investiție este creșterea valorii capitalului ce funcționează în sistemul economic, adică creșterea ofertei resurselor de producție , efectuată de oameni.
Dicționarul MacMillan [3]	Investițiile sunt un flux de cheltuieli, menite producției bunurilor , nu însă consumului nemijlocit.
Dicționarul explicativ Oxford [4]	Investițiile se caracterizează prin procurarea mijloacelor de producție de către întreprindere cu scopul producerii bunurilor pentru consumul viitor. Aceste investiții determină dezvoltarea întreprinderii.
H.Peumans [5]	În sens larg, investițiile înseamnă cheltuieli de mijloace financiare pentru achiziționarea de bunuri concrete, durabile, echipamente de producție, inclusiv pentru materii prime, materiale etc., deci cheltuieli de producție . În sens restrâns, investițiile sunt cheltuieli curente de producție .
A.И. Добрынин [6]	Investițiile sunt resurse economice ce se efectuează cu scopul creșterii capitalului real al societății, adică pentru extinderea sau modernizarea aparatului de producție .
И.А. Бланк [7]	Investiție este o alocare de capital în formă monetară, materială, nematerială în obiecte de activitate de întreprinzător cu scopul obținerii venitului curent sau asigurării creșterii valorii capitalului în viitor.

Sursa: elaborat de autor în baza literaturii economice (a se vedea referințele).

În aceste definiții autorii subliniază caracterul productiv al alocării capitalului, considerat investiție. O altă caracteristică generală a acestor viziuni este recunoașterea creșterii valorii capitalului drept scop al investițiilor în sfera de producție. În ce ne privește, considerăm ca investițiile nu se pot limita doar la sfera de producție, ele se extind la sfera socială, ecologică etc.

Tabelul 2

Definirea categoriei investițiilor ca alocare a mijloacelor bănești

Autori, sursa	Definiții
Dicționar de economie politică [8]	Investiția este plasarea unor sume de bani în domeniul economic, social-cultural, administrativ, militar etc., cu scopul de a asigura baza tehnico-materială și forța de muncă necesară desfășurării și lărgirii activității acestora.
Ф.С. Тумусов [9]	Investițiile sunt cheltuielile de mijloace bănești , o parte a venitului care se folosește nu pentru consum curent, ci pentru reproducția întregului capital social și individual, scopul final al căreia este obținerea noilor venituri mari sau a efectelor sociale în viitor.
J.M. Rosenberg [10]	Investiție – utilizarea banilor pentru obținerea veniturilor sau creșterea capitalurilor, sau pentru ambele.
L.J. Ghitman, M.D. Jonk [11]	Investiția este orice instrument financiar prin care se poate aloca bani pentru a-i păstra sau a le multiplica valoarea și (sau) a asigura un venit. Însă, disponibilitățile nu pot fi considerate investiție.
F.Aftalion [12]	Investițiile reprezintă renunțarea la sursele bănești lichide contra speranțelor unor resurse viitoare etalate în timp.

Sursa: elaborat de autor în baza literaturii economice (a se vedea referințele).

Considerăm că asemenea tratare a investițiilor ca alocare a mijloacelor bănești nu este destul de completă. Se cunoaște că investițiile se fac nu doar în formă monetară. Investițiile îmbracă și forma materială – imobil, tehnică, materii prime și forma nematerială – tehnologii, drepturi de proprietate, titluri de valori.

Menționăm și avantajele acestor definiții:

1. Investițiile nu sunt niște cheltuieli pentru consum curent;
2. Investițiile se fac cu scopul asigurării în viitor a unor venituri mai mari.

Tabelul 3

Definirea investițiilor ca alocare de capital pe termen lung

Autori, sursa	Definiții
Д.Э. Старик [13]	Investițiile sunt alocări de resurse economice pe termen lung cu scopul obținerii profitului în viitor.
В.А. Raizberg [14]	Investițiile sunt alocări în capital fix (mijloace fixe), în stocuri, precum și în alte obiecte și procese economice, ce necesită retragerea de mijloace materiale și bănești pe o perioadă lungă .
В.С. Бард [15]	Investițiile sunt alocări ale resurselor reale și financiare pe termen lung în proiecte a căror realizare va aduce la creșterea avuției reale în sfera reală sau informațională.

Sursa: elaborat de autor în baza literaturii economice (a se vedea referințele).

Într-o mare măsură suntem de acord cu opiniile autorilor prezentate în Tabelul 3, care pun accentul pe caracteristica investițiilor ca alocări de capital pe termen lung. Aceasta se referă la investiții în așa titluri de valoare ca acțiunile, în construcție, în utilaje și echipament de producție cu durata de funcționare utilă de mai mulți ani, în plantații multianuale etc. Pe de altă parte, investițiile se fac și pe termen scurt, cum ar fi investiții financiare pe termen scurt în așa titluri de valoare ca obligațiuni, depozite până la un an, mărfuri pentru „retale”, materii prime, semifabricate etc.

O parte de economiști au o viziune specială, evitând neajunsurile definițiilor examinate mai sus.

Tabelul 4

Definiții avansate ale investițiilor

Autori, sursa	Definiții
V.B. Бочаров [16]	La investiții se referă valorile patrimoniale și intelectuale ce se plasează în obiectele activității de întreprinzător cu scopul obținerii venitului (profitului) sau atingerii altui efect util.
H.A. Самуэльсон [17]	Investițiile presupun renunțarea la consumul de azi pentru a mări producția în viitor. Acestea-s alocări în capital material și nematerial (educație, sănătate, cercetări, resurse umane).
Г.С. Староверова [18]	Prin investițiile înseamnă alocări de capital în diferite forme, în diverse obiecte (instrumente) în scopul creșterii (obținerii) în viitor a profitului și altui rezultat economic și neeconomic.
Н.И. Лахметкина [19]	Investiții se înțelege alocarea capitalului în diferite forme în diferite obiecte pentru a obține venit și alte efecte utile.
В.Г. Залотогоров [20]	Investițiile reprezintă orice patrimoniu (inclusiv mijloace bănești, titluri de valoare, utilaje și rezultatele activității intelectuale) ce-i aparține investitorului în baza dreptului de proprietate și se depune în obiecte de activitate investițională cu scopul obținerii profitului (venitului), atingerii altui rezultat semnificativ.

Sursa: elaborat de autor în baza literaturii economice (a se vedea referințele).

Definițiile 16-20 reflectă o viziune mai largă asupra categoriei economice „investiții”, depășind neajunsurile tratărilor prezentate în tabelele 1-3. În primul rând, se determină o sferă mai largă a alocării capitalului: nu doar producția, ci și sfera socială (dezvoltarea resurselor umane, ocrotirea sănătății etc.). În al doilea rând, se recunosc diferite forme ale alocării capitalului, nu doar forma monetară. În al treilea rând, potrivit definițiilor prezentate în Tabelul 4, rezultatul investițiilor este nu doar asigurarea venitului și profitului, ceea ce este un lucru absolut firesc pentru sfera economică, dar și atingerea altor rezultate nu pur economice. Adică, investițiile pot și trebuie să contribuie la dezvoltarea mediului înconjurător în care se află oameni neimplicați în efectuarea investițiilor.

În literatura economică găsim și o altă abordare a conceptului de investiții. Autorul I.Stancu privește investițiile în **sens financiar și în sens contabil**. În sens financiar, investițiile înseamnă schimbarea unei sume de bani prezentă, certă, în speranța obținerii unor venituri viitoare, superioare, probabile [21].

Observăm că esența abordării financiare a investițiilor de către I.Stancu este similară cu definițiile prezentate în Tabelul 2, adică dânsul pune accentul pe forma monetară a capitalului investit.

În literatura economică engleză la fel se discută latura financiară a investițiilor. Însă, aici investițiile reprezintă, în plan financiar, ansamblul de cheltuieli care va genera venituri/economii o perioadă îndelungată și care permit rambursarea, respectiv recuperarea cheltuielilor inițiale. În această ordine de idei, investițiile sunt divizate în trei tipuri [22]:

- ✓ Investiții pentru afaceri (cheltuieli pentru dotarea cu mijloace fixe active – mașini, utilaje, etc.);
- ✓ Investiții imobiliare – clădiri, terenuri etc.
- ✓ Investiții în stocuri de active materiale circulante.

În sens contabil, după I.Stancu, investiția reprezintă „alocarea unei trezorerii disponibile pentru procurarea unui activ fix care va genera fluxuri financiare de venituri și cheltuieli de exploatare.

Teoria economică engleză la fel definește investițiile în plan contabil: acestea sunt imobilizări în bunuri mobile sau imobile, corporale sau necorporale, achiziționate ori create pentru o entitate economică, durabile. Respectiv, ele sunt divizate în:

- ✓ Imobilizări legate de exploatare;
- ✓ Imobilizări în afara exploatărilor.

Teoria economică engleză privește investițiile și în plan economic. Conform acesteia, investițiile constituie sacrificiul de resurse curente în speranța obținerii unor rezultate viitoare, superioare: sub influența factorului timp; în condiții de eficiență economică; sub spectrul riscului [23].

Dezvoltând abordarea contabilă a investițiilor, menționăm că în Republica Moldova din 1997 este în vigoare „Standardul național de contabilitate 25”, numit „Contabilitatea investițiilor”, în care investiția este definită ca activ deținut de întreprindere – investitor în scopul ameliorării situației sale financiare prin obținerea veniturilor (dobânzilor, dividendelor, redevențelor etc.), majorarea capitalului propriu și obținerea altor profituri (în special, ca rezultat al operațiilor comerciale) [24].

Generalizând definițiile date investițiilor, putem concluziona că practic toate identifică, în mod direct sau indirect, două componente obligatorii: cheltuieli de resurse și obținerea rezultatului. Acestea din urmă determină esența economică a investițiilor într-o economie de piață.

Știința economică occidentală tratează teoria investițiilor ca una de bază din punctul de vedere **micro-** și **macroeconomic**. Abordarea microeconomică prevede că momentul principal în teoria investițiilor este procesul de luare a deciziilor cu privire la investiții în cadrul entităților economice și punerea la dispoziția oamenilor de afaceri a metodelor științifice concrete la elaborarea politicii optime de investiții (Dolan, Lindsei, Șarp, Birman...).

Din punct de vedere macroeconomic (D.Keynes), problema investițiilor se examinează în baza politicii investiționale a statului, veniturilor și a folosirii forței de muncă. Teoria lui Keynes determină investițiile ca o parte a venitului ce nu s-a consumat în perioada curentă. Investițiile fac parte din economii. În teoria macroeconomică Keynes a cercetat mecanismul procesului investițional, punând accent pe conexiunea dintre investiții și economii. În anumite situații, economiile sunt sursa de finanțare a investițiilor.

Keynes determină investițiile ca depășirea consumului din venituri majore. O parte din aceste depășiri se economisește nu doar de populație, ci și de guverne, organe locale de putere și organizații comerciale. W.Sharp caracterizează economiile ca consum amânat. Dacă veniturile din vânzări depășesc cheltuielile de producție și comercializare, întreprinzătorul obține profit. O parte din profit după impozitare se ridică de proprietari pentru consumul personal, iar altă parte rămâne la dispoziția întreprinderii pentru dezvoltare.

Economiile la nivel macroeconomic apar din bugetul țării în cazul veniturilor ce depășesc cheltuielile. În cazul deficitului bugetar economiile se vor micșora.

Valoarea economiilor pentru un cetățean sau pentru un întreprinzător se va determina de niște cauze specifice (o afacere convenabilă; o înaltă capacitate de muncă; un câștig; o moștenire etc.). Dar, la nivel macrosocial economiile depind de nivelul dezvoltării producției. În condițiile de creștere a eficienței de producție există posibilitatea de a mări nu doar consumul, dar și economiile din PIB. Și invers, când se manifestă o scădere substanțială a producției, se reduc și posibilitățile gospodăriilor casnice, întreprinderilor și ale statului de a mări economiile.

Un factor important ce influențează economiile este securitatea. Dacă gospodăriile casnice nu sunt sigure în veniturile viitoare, ele vor încerca să le folosească pentru consumul curent. Deci, economiile și investițiile au o conexiune reciprocă. Economiile sunt sursa potențială a investițiilor. Investițiile, la rândul lor, se consideră economii realizate și utilizate pentru obținerea efectului economic și social. Cu cât e mai favorabilă situația economică și socială în țară, cu atât mai mare va fi gradul de securitate a mijloacelor alocate și, respectiv, cu atât mai multe economii se vor transforma în investiții. În țările cu economie avansată toate economiile se transformă în investiții.

Transformarea economiilor în investiții **depinde de următorii factori:**

1. **Proporția dintre consum și economii**

Această proporție influențează nu doar consumul actual, dar și cel viitor. Cu cât mai mult consumă societatea în prezent, cu atât mai puțin va economisi și, respectiv, mai mici vor fi investițiile. Pe de altă parte, nivelul jos al investițiilor azi înseamnă consum mai mic în viitor.

2. **Siguranța alocărilor de capital**

Proprietarii sumelor economisite vor investi în economie chiar la o dobândă minimă, dacă vor fi siguri că banii nu se vor pierde. De exemplu, în SUA populația cumpără cambii de trezorerie ale guvernului federal ce garantează un venit nu prea mare (3-5%) anual, dar stabil.

3. **Rata dobânzii**

Acest factor mereu acționează în îmbinare cu factorul siguranței. De regulă, depunerile cu mai mic risc aduc și un profit mai mic. Investițiile cu gradul de risc „zero” (hârțiile de valoare ale statului) trebuie să aducă investitorului un venit minimal, la un nivel jos al căruia investitorul nu-și va alocă banii în aceste instrumente financiare.

4. **Gradul de dezvoltare a infrastructurii pieței financiare**

Într-o piață financiară dezvoltată practic toate disponibilitățile se transformă în investiții, ceea ce-i convenabil și investitorilor, și statului.

Factorii menționați au o acțiune directă asupra transformării economiilor în investiții, contribuind la gradul de ocupare a populației și la creșterea economică.

Importanța investițiilor face că și legislația țărilor să reglementeze acest fenomen economic. În Legea Republicii Moldova „Cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător” este stipulat că „investițiile înseamnă totalitatea de bunuri (active) depuse în activitatea de întreprinzător pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv pe baza contractului de leasing financiar, precum și în cadrul parteneriatului public-privat pentru a se obține venit” [25].

Diversitatea definițiilor date în literatura de specialitate noțiunii de investiție în mare măsură se determină de amploarea aspectelor esențiale ale acestei categorii economice. Esența investițiilor se manifestă în caracteristicile investițiilor. Economistul И.А. Бланк, cunoscut ca autorul multor lucrări în domeniul investițiilor, prezintă cele 10 caracteristici ce destul de amplu reflectă esența investițiilor:

1. **Investițiile ca obiect de gestiune economică.** Aceasta se argumentează prin faptul că, în primul rând, investițiile se referă la sfera economică, apar în procesul realizării deciziilor, atât la nivelul micro-, cât și la nivel macroeconomic. Investițiile au caracteristici specifice și exprimă interese economice. Acest fapt se reflectă practic în toate definițiile date de diferiți autori.

2. **Investițiile ca o formă mai activă de antrenare a capitalurilor acumulate în activitatea economică.** Esența capitalului constă în aceea că, fiind un resurs economic, trebuie să fie alocat într-un circuit. Capitalist este individul care în primul rând investește capitalul și nu doar îl acumulează. Anume prin investire capitalul ca valoare acumulată se atrage în procesul economic.

3. **Investiția ca oportunitate de utilizare a capitalului acumulat în diverse forme.** În procesul investițional utilizarea capitalului acumulat va depinde de formă. Forma monetară poate fi considerată mai universală, dar pentru obținerea rezultatului prognozat al proiectului investițional este necesară transformarea capitalului în alte forme. Pe de altă parte, capitalul în formă materială sau nematerială se va utiliza nemijlocit, dar sfera de aplicare a acestei forme este limitată. Capitalul utilizat în procesul investițional în diferite forme este un resurs economic real, numit în teoria economică „factor de producție”. Capitalul în complex cu alți factori de producție – resursele umane și resursele naturale – formează un sistem ce contribuie la dezvoltarea producției. Proporțiile dintre aceste 3 grupe de factori (capitalul, resursele umane, resursele naturale) se modifică în funcție de obiectivele economice. Conceptul substituirii factorilor de producție este unul de bază în teoria investiției capitalului.

4. **Investiția ca oportunitate alternativă de alocare a capitalului în diverse obiecte de activitate economică.** Investițiile pot fi considerate ca instrument de transformare a unei părți a capitalului acumulat în active alternative ale întreprinderii. Din punctul de vedere al oportunităților de alocare a capitalului, investițiile se caracterizează ca un proces de îmbinare. Îmbinarea capitalului cu alți factori de producție poate rezulta în produse, mărfuri de consum, precum și în mijloace și obiecte de muncă.

5. **Investițiile ca sursă de generare a efectelor activității economice.** Investițiile au drept scop obținerea unui efect preconizat concret, ce poate avea un caracter economic și neeconomic (social, ecologic etc.). La nivelul entităților economice obiectivul prioritar este efectul economic, care poate să se manifeste prin:

- ✓ creșterea valorii capitalului investit;
- ✓ profit investițional;
- ✓ menținerea valorii capitalului investit.

Atingerea efectului economic din investiții se determină de capacitatea potențială a investițiilor de a genera venit. Însă, capacitatea potențială a investițiilor se va asigura în cazul selectării eficiente a instrumentelor investiționale. Selectarea acestor instrumente face parte din funcțiile importante ale managementului investițional.

6. **Investiția ca obiect al relațiilor de piață.** În procesul investițional entitatea economică utilizează diverse resurse, mărfuri și instrumente investiționale, acestea fiind obiecte de cumpărare-vânzare. Aceste obiecte formează o piață specială – „piața investițională”, ce se caracterizează prin cerere, ofertă, preț, precum și prin subiecții relațiilor de piață. Piața investițională se formează de întregul sistem al economiei de piață și este legată cu alte piețe (a muncii, a mărfurilor de consum, a serviciilor, funciară etc.).

Cererea la resursele, mărfurile și instrumentele investiționale este formată de întreprinderi pentru realizarea strategiilor lor investiționale reale ori financiare. Afară de întreprinderi, în calitate de subiecții ai cererii se prezintă și alți participanți la procesele economice care realizează activitatea de întreprinzător.

Oferta resurselor, mărfurilor și instrumentelor investiționale vine de la întreprinderi – producători de mărfuri capitale, proprietari de imobil, deținători ai activelor nemateriale, emitenți, diferite instituții financiare.

Prețul la mărfuri și instrumente investiționale în sistemul relațiilor de piață se formează în funcție de atractivitatea lor investițională, de cerere și ofertă. Prețul reflectă interesele economice ale vânzătorilor și cumpărătorilor în condițiile concrete de funcționare a pieței investiționale. Prețul resurselor investiționale este rata dobânzii, care se formează în piața capitalurilor.

7. Investiția ca obiect de proprietate și dispoziție. Ca obiect de activitate economică, investiția poartă drepturi de proprietate și de dispoziție. Dacă la etapa inițială de investire a capitalului titlul de proprietate și dreptul de dispoziție se asociază cu un subiect, apoi pe măsura dezvoltării economice ulterioare are loc divizarea lor. Inițial, divizarea aceasta are loc în sfera funcționării capitalului monetar atras în procesul de investire (aparitia și dezvoltarea relațiilor de creditare), apoi și în sfera capitalului real (aparitia și dezvoltarea relațiilor de leasing).

La etapa actuală întreprinderea care utilizează diverse forme de capital în procesele investiționale poate să aibă dreptul de dispoziție asupra capitalului fără dreptul de proprietate. În acest caz, dreptul de proprietate și dreptul de dispoziție sunt divizate între careva subiecți economici. De exemplu, o așa divizare a drepturilor există la funcționarea capitalului ca sursă investițională în sistemul instituțiilor investițional-financiare, societăților pe acțiuni etc., unde proprietarii capitalului – ai sursei investiționale acumulate transmit dreptul de dispoziție altor persoane.

Ca obiect de proprietate și dispoziție capitalul, fiind sursă investițională, formează anumite proporții de utilizare a acestuia de către diferite întreprinderi, reflectate prin îmbinarea capitalului propriu și a celui împrumutat. Este vorba despre structura capitalului, care influențează eficiența investițiilor și deciziile manageriale cu privire la investiții.

8. Investiția ca obiect de preferință temporală. Procesul de investire este nemijlocit influențat de un așa factor important ca timpul. În această ordine de idei, se menționează că capitalul, fiind sursă de investire, poate fi tratat, pe de o parte ca valoare acumulată ce poate fi mărită în urma activității investiționale și, pe de altă parte, ca o sursă economică atrasă, capabilă să mărească consumul bunurilor de către investitori în viitor. Cu toate că valoarea economică a bunurilor prezente și viitoare, asociate investițiilor pentru proprietarii capitalurilor investite, este diferită, teoria economică afirmă că bunurile de azi mereu sunt apreciate de indivizi mai bine decât cele în viitor. Particularitatea aceasta a comportamentului economic al indivizilor este cunoscută în teoria economică ca „preferință temporală”, a cărei esență constă în faptul că în condiții egale oportunitățile consumului în viitor sunt mai puțin importante față de consumul actual.

Pentru a depăși acest stereotip de preferință temporală și pentru a-l motiva pe proprietarul capitalului să-l investească, renunțând la consum, este necesară asigurarea unei recompense solide în formă de venit investițional.

Între investirea capitalului și obținerea venitului investițional este o perioadă de o durată mai lungă sau mai scurtă. Deci, în fața investitorului mereu există alternativa preferinței temporale de utilizare a capitalului – să aleagă pentru activitatea investițională obiecte (instrumente) de investire cu perioadă de scurtă sau lungă durată și, respectiv, cu nivel diferențiat al venitului investițional.

9. Investiții ca purtătoare de risc. Riscul este una dintre cele mai importante caracteristici ale investițiilor, asociat tuturor formelor de investiții. Investițiile sunt sursele veniturilor în activitatea de întreprinzător a investitorului și, totodată, sunt purtătoare de risc. Alocând capital, investitorul mereu conștientizează și riscurile legate de micșorarea potențială sau neobținerea unei valori a venitului așteptat, precum și pierderea posibilă (totală și parțială) a capitalului investit. Așadar, există o interconexiune între conceptele de risc și venit în procesele investiționale. Afara de aceasta, există o dependență directă între nivelul riscului și venitul așteptat. Cu cât mai mare e venitul așteptat din investiție în orice formă, cu atât mai mare (în celelalte condiții egale) va fi gradul riscului asociat, și invers.

10. Capitalul investit – purtător al factorului de lichiditate. Toate formele de investiții se caracterizează de o anumită lichiditate, care se determină ca capacitatea lor de a fi vândute la momentul necesar contra unui preț real de piață. Această capacitate a investițiilor asigură eliberarea capitalului, alocat în diverse obiecte și instrumente, în cazul apariției unor condiții economice nefavorabile și a altor condiții de utilizare a capitalului într-o anumită sferă de activitate de întreprinzător, într-un anumit segment de piață, într-o regiune. Procesul de eliberare a capitalului alocat, asigurat de lichiditatea acestuia, se cunoaște sub denumirea „dezinvestiții”. Capitalul eliberat în urma dezinvestiției poate fi investit în alte obiecte și instrumente. Așadar, lichiditatea investițiilor dă posibilitatea de a forma nu doar fluxul direct de capital, ci și fluxul invers al capitalului, utilizat ca sursă investițională.

Diferite forme de investiții se caracterizează printr-un anumit grad de lichiditate. Aceste deosebiri depind de gradul mobilității diferitelor forme de capital fiind sursă investițională, de specificul funcțional al unor feluri de mărfuri investiționale (obiecte investiționale), de calitățile investiționale ale diferitelor instrumente financiare de investire, de nivelul dezvoltării pieței investiționale și de caracterul gestiunii acesteia din partea statului, de conjunctura formată a pieței financiare și a unor segmente ale acesteia etc.

La determinarea lichidității investițiilor se evidențiază perioada de timp, în care capitalul alocat în diferite obiecte și instrumente poate fi conversat în bani fără diminuarea valorii reale de piață. Cu cât e mai scurtă perioada de conversiune potențială a capitalului investit, cu atât e mai înalt gradul de lichiditate a unei anumite investiții [26].

Analiza conceptelor existente vizând fenomenul economic investiții, precum și a unor caracteristici demonstrează că investițiile întreprinderii reprezintă o categorie complexă și multilaterală. Caracteristicile examinate reflectă specificul investițiilor întreprinderii, au o interconexiune și, în ansamblu, determină esența economică.

Generalizând cele expuse mai sus, propunem propria noastră viziune asupra conceptului investiții ale întreprinderii.

Investițiile întreprinderii înseamnă alocare de capital în orice formă cunoscută, în diverse obiecte (instrumente) și activități economice, ce nu se contrazic cu legislația în vigoare, cu scopul creșterii eficienței activității economico-financiare și atingerii altor efecte neeconomice (sociale, ecologice, tehnice) utile.

Investițiile au un șir de particularități specifice ce le deosebesc de ale forme de plasament al capitalurilor. La acestea se referă [27,28]:

- capacitatea de a genera efecte economice și sociale;
- termen determinat de alocare a mijloacelor;
- destinația specială a alocării resurselor investiționale în obiecte de activitate de întreprinzător;
- utilizarea diverselor resurse investiționale ce se caracterizează cu o cerere, ofertă și preț în procesul realizării investițiilor;
- plasamente efectuate de către persoane investitoare care au propriile interese ce pot să nu fie în concordanță cu interesele generale economice;
- existența riscului de alocare a capitalurilor la momentul adoptării deciziei cu privire la investire în condiții de incertitudine.

Investițiile îndeplinesc un șir de funcții importante și funcțiile acestea sunt specifice la nivel micro- și macroeconomic [29].

La nivel microeconomic investițiile contribuie la: crearea mijloacelor fixe; reconstruirea și extinderea întreprinderilor; reînregistrarea tehnică a întreprinderii; asigurarea stabilității financiare și maximizarea profitului; competitivitatea mărfurilor produse; obținerea veniturilor în urma cumpărării titlurilor de valoare; efectuarea măsurilor de ocrotire a mediului ambiant.

La nivel macroeconomic investițiile formează baza: realizării politicii de reproducție lărgită; accelerării progresului tehnico-științific; ameliorării calității mărfurilor și serviciilor, precum și asigurării competitivității lor; restructurării economiei naționale și dezvoltării echilibrate a ramurilor și sectoarelor; funcționării pieței financiare și a sectorului bancar; realizării politicii sociale; asigurării securității naționale; ocrotirii mediului ambiant.

Categoria economică a investițiilor are o importanță extremă ce explică atenția deosebită ce li se acordă de către savanții economiști din toate țările și în diferite perioade ale evoluției teoriei economice. Cercetările în acest domeniu și-au păstrat actualitatea și azi, în special în țările ce se află în curs de dezvoltare, deoarece acestor țări le este specifică incertitudinea și multiple riscuri. Considerăm că studierea investițiilor pentru a ajusta teoria și baza activității practice este binevenită și necesară.

Referințe:

1. Keynes Y.M. Teoria generală a folosirii mâinii de lucru, a dobânzii și a banilor.- București: Editura Politică, 1970, p.224.
2. Долан Э.Дж. Микроэкономика / Перевод с английского Э.Дж. Далана, Д.Линдсей. - СПб.: Литера-плюс, 1994, с.32.
3. Словарь современной экономической теории Максимилиана. - Москва: Инфра-М, 1997, с.258.

4. Бизнес: Оксфордский толковый словарь: Англо-русский: более 4000 терминов. - Москва: Прогресс – Академия, 1995, с.335.
5. Peumans H. Théorie et pratique des calculs d'inverstissements. - Paris: Dunod, 1971, p.3-5.
6. Добрынин А.И., Тарасевич Л.С. Экономическая теория: Учебник для вузов. - СПб.: СПбГУЭФ, Питерком, 1999.
7. Бланк И.А. Словарь–справочник финансового менеджера. - Киев: Ника-центр, 1998, с.480.
8. Dicționar de economie politică. - București: Editura Politică, 1974, p.389.
9. Тумусов Ф.С. Инвестиционный потенциал региона: теория, проблема, практика. - Москва: Экономика, 1999, с.8-9.
10. Розенберг Дж.М. Инвестиции: терминологический словарь. - Москва: ИНФРА-М, 1997, с.176.
11. Гитман Л.Дж., Джонк М.Д. Основы инвестирования / Перевод с английского. - Москва: Дело, 1997, с.1008.
12. Aftalion F. ș.a. Théorie financière de l'entreprise. - Paris: PUF, 1974.
13. Старик Д.Э. Как рассчитать эффективность инвестиций. - Москва: Финстатинформ, 1996.
14. Райзберг М. Курс экономики: Учебник / Под. ред. Б.А. Райзберга. - Москва: ИНФРА-М, 1992.
15. Бард В.С. Финансово-инвестиционный комплекс: теория и практика в условиях реформирования российской экономики. - Москва: Финансы и статистика, 1998.
16. Бочаров В.В. Инвестиции: Учебник для вузов. - СПб: Питер, 2009, с.384.
17. Самуэльсон П.А., Нордхаус В.Д. Экономика / Перевод с английского - Москва: БИНОМ, 1997.
18. Староверова Г.С. Экономическая оценка инвестиций: Учебное пособие. - Москва: КНОРУС, 2006, с.312.
19. Лахметкина Н.И. Инвестиционная стратегия предприятия: Учебное пособие. - Москва: КНОРУС, 2006, с.186.
20. Золотогоров В.Г. Инвестиционное проектирование: Учебник. - Минск: Белорусский дом печати, 2005.
21. Stancu I. Finanțe. - București: Editura Economică, 1997, p.285.
22. Cistelean M. Economia, eficiența și finanțarea investițiilor. - București: Editura Economică, 2002.
23. Бирман Г., Шмидт С. Экономический анализ инвестиционных проектов / Перевод с английского, под. ред. Л.П. Белых. - Москва: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1997.
24. Standardul național de contabilitate 25 „Contabilitatea investițiilor” // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1997, nr.88-91.
25. Legea nr.81 „Cu privire la activitatea de întreprinzător” // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.64-66.
26. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент: Учебный курс. - Киев: Эльга Н., Ника-центр, 2001, с.10-17.
27. Саак А.Э., Колчина О.А. Инвестиционная политика муниципального образования. - СПб: Питер, 2010.
28. Ткаченко И.Ю. Инвестиции: Учебное пособие для студентов высшего учебного заведения. - Москва: Академия, 2009.
29. Инвестиции: Учебное пособие / Г.П. Подшиваленко, Н.Л. Лахметкина, Н.В. Макарова и др. 3-е изд. перераб. и доп. - Москва: КНОРУС, 2006.

Prezentat la 24.04.2012